

5
43. LETNIK
1996-1997

GALEB

MLADINSKA REVIIJA
43. LETNIK 1996-97
JANUAR 1997
ŠTEVILKA 5

Naslovna stran:
Michael Skabar, 1. r. (1995-96)
OŠ "Primož Trubar" - BAZOVICA

Izdaja: Soc. Coop. Novi Matajur a r.l.
Čedad
Glavna urednica: **Majda Železnik**
Odgovorni urednik: **Dušan Udovič**
Uredniški odbor: **Marij Čuk, Kristina Kovačič, Mirjan Mikolj, Vera Poljšak, Magda Tavčar, Ksenija Majovski**
Naslov uredništva: **Galeb, Ul. dei Montecchi 6, 34137 Trst, telefon (040) 7796390** – Naročila in ekspedit: **7796600**
Fotostavek, fotoliti in tisk: **Graphart, Trst, Drevored D'Annunzio 27/E, Tel. (040) 772151**
Naročnina (10 števil): **35.000 lir**. Posamezna številka v Republiki Sloveniji **300 tolarjev**, naročnina **3.000 tolarjev**.

Galeb je mesečnik in je registriran na sodišču v Trstu pod št. 158 od 3. maja 1954, od 7. januarja 1995 pa pod št. 18/94 na sodišču v Vidmu.
Včlanjen je v zvezo periodičnega tiska USPI (Unione Stampa Periodica Italiana).

VSEBINA

Pripravila Vera Poljšak:	
Spomini na otroštvo	1
Srečko Kosovel: Odpeljali so	3
Simona Čufer: Sneg	4
Tone Pavček: Zimska televizija	6
Tatjana Kokalj: Pod veliko jelko	8
Prešernova podoba	11
Tatjana Kokalj: Korenček	12
Klarisa M. Jovanovič:	
Slovenske ljudske pesmi:	
Pripovedne pesmi	14
Marko Kravos: Začarani grad	17
Berta Golob: Srečanja s pisatelji	20
Živa Pahor in Andrej Furlan:	
Na galebovih krilih:	
V zasneženi Kanalski dolini	22
Učenci COŠ Pinka Tomažiča v Trebčah, pripravila Kristina Kovačič:	
Naše zaščitene in uporabne rastline	24
Vera Poljšak: Npravite tudi vi	26
Klarisa M. Jovanovič:	
Mali kuharji pomagajo v kuhinji:	
Koruzna strjenka s sadjem	27
Vera Poljšak: Pustno veselje	28
Šolarji pišejo	29
Peter Furlan:	
Ronč in Brenč - V neokrnjeni naravi (3. str. platnice)	
Besedilo na 4. str. platnice Marko Kravos	

Ilustracije so naredili: Marjanca Jemec Božič (str. 7), Mojca Cerjak (str. 2-3), Marjeta Cvetko (str. 8-10), Veno Dolenc (str. 14-16, 27), Peter Furlan (3. str. platnice), Marjan Manček (str. 17-19), Jasna Merku (str. 21), Živa Pahor (str. 22-23), Andreja Peklar (str. 4-5), Magda Tavčar (str. 1, 12-13, 26, 28, 4. str. platnice).

Pripravila VERA POLJŠAK

Narisala MAGDA TAVČAR

Spomini na otroštvo

Kje si bil?
PRI STRINI MINI.
Kaj ti je dala?
ENO PIŠČE.
Kam si ga deno?
POD OGNJIŠČE -
Kje je ognjišče?
JE VODKA VZELA.
Kje je vodka?
JE VOLEK IZPIL.
Kje je volek?
SEKIRCA UBILA.

Kje je sekirca?
V PROSO JE PADLA.
Kje je proso?
JE PTIČEK POZOBAL.
Kje je ptiček?
V GRM JE ZLETEL -
Kje je grm?
JE KOZA POJEDLA.
Kje je koza?
KAMOR JE ŠLA VODO PIT,
BOG JI NE DAJ NAZAJ VEČ PRIT!

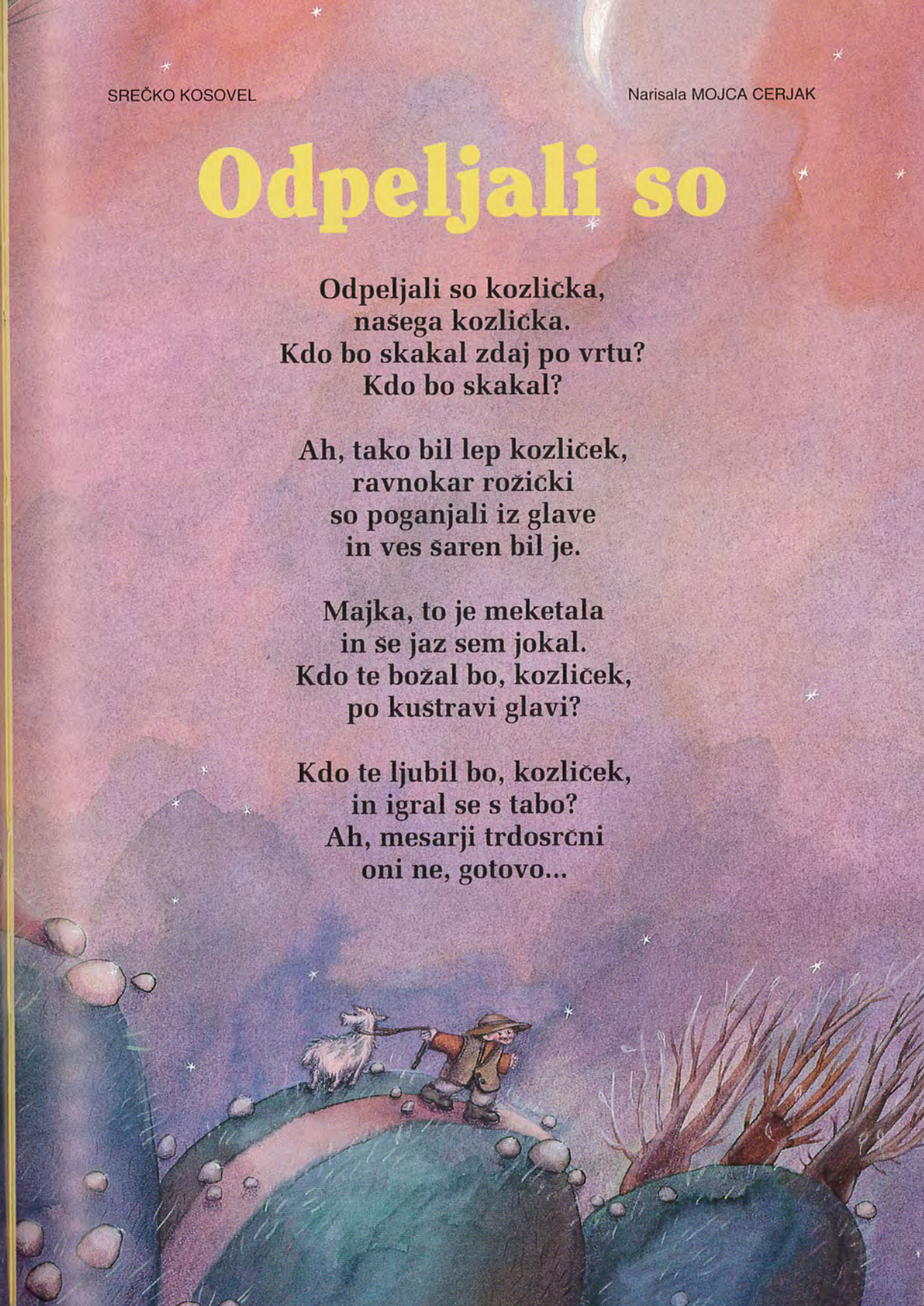
Odpeljali so

Odpeljali so kozlička,
nasega kozlička.
Kdo bo skakal zdaj po vrtu?
Kdo bo skakal?

Ah, tako bil lep kozliček,
ravnokar rožički
so poganjali iz glave
in ves šaren bil je.

Majka, to je meketala
in še jaz sem jokal.
Kdo te božal bo, kozliček,
po kustravi glavi?

Kdo te ljubil bo, kozliček,
in igral se s tabo?
Ah, mesarji trdosrčni
oni ne, gotovo...

SNEG

Nekoč je živela deklica, ki si je zelo želela postati baletka. Toda njena mamica in očka nista imela denarja, da bi jo vozila v baletno šolo. Takšna šola pa je bila tudi zelo daleč, v mestu, deklica pa je živela v majhni vasi.

Zaradi tega je bila deklica žalostna. Stala je pri oknu in solzice so ji tekle po ličkih.

Naenkrat pa je opazila nekaj nenavadnega: Mimo okna so priplavale majcene baletke. Vse so imele prelepe bele oblekice iz samih čipk, na glavah bele tančice, bele rokavičke na rokah in obute so bile v bele baletne copatke. Poplesavale so, se vrtele, priklanjale so se deklici – želele so jo razveseliti.

Malih baletk je bilo vedno več. Ko so se utrdile, so sedale na tla in široko razgrnile bela baletna krilca: kmalu je bilo vse belo od njih. Deklica se je nasmehnila. "Sneg!" je veselo zaklicala in si obrisala solzice. Toplo se je oblekla, stekla ven in se veselo igrala.

Zimska televizija

Dan je bel.
 Cel iz pravljice vzet.
 Droben sneg naletava.
 V celec se zarisuje sled
 in po njej ta ali oni pritava.

Priskaklja ptica.
 Se prihuli lisica.
 Pride snežna kraljica.
 Prideta lepotica
 in zver
 in potem na večer
 zvezde in luna-rumena sladica.

Tedaj zapahnemo dver,
 da ostanejo zunaj zima
 in mraz in angina,
 in gremo, kot pred televizor sedet,
 k oknu: in ves beli svet
 steče preko ekrana
 kot pravljica, znova prebrana.

Pod veliko jelko

(nadaljevanje)

Že nekaj dni je minilo, odkar se je poslovil navihani April. Živali so se dele v travi in se igrale Črnega Petra. Druga drugi so kukale v karte in se smejale zajcu Pepiju, ki je bil že tretjič črni Peter. Takrat pa je zadišalo, kot bi se razlila vsa rožna vodica, ki jo hrani mama medvedka za najboljše prilike. Vsi so globoko vdihnili. Nešteto rož je zacvetelo.

Ježek je kar brez vzroka potegnil ježevko za tačko in jo odpeljal na gozdno jaso. Kaj sta govorila, ne ve nihče, saj sta čebljala čisto potih.

Pepi je nabral šopek spominčic in jih podaril zajčici Nejki. Ta je bila tako presenečena, da je zardela kot rdeče jabolko. Debelo je pogledala Pepija in ne vem kaj ji je bilo, ampak kar na lepem mu je pritisnila poljubček na smrček. Vsi so se pričeli hihitati.

“Naj ti ne bo nerodno,” je rekel boter Maj, “to je najlepši čas. Sedaj imajo glavno besedo zaljubljeni.”

Pepi se je od nerodnosti spotaknil in štrbunknil na nos. Ne, saj sam ni vedel, kaj bi storil.

Še sreča, da je Junij ravno takrat prinesel ogromno košaro češenj. Vsi so planili nanje. V začetku so jih jedli kot nori, kasneje pa so si jih že pripenjali za ušesa in streljali s koščicami naokoli. Debelinko medvedek se jih je preveč najedel. Ščipalo ga je po trebuščku. Medved nima nikoli mere, zato ima težave.

Vendar čas pozdravi vse bolečine. Po poti se je pripeljal Julij. Kar z avtobusom. Živali so debelo gledale: avtobus v gozdu. To je od sile.

“Vstopite, pohitite. Gremo na morje,” je razglašal Julij. Živali so bile čisto zbegane. Nekatere so iskale kopalke, druge brisačo. Pepi si je hotel na vsak način nataktniti plavutke, a bile so mu premajhne. Podaril jih je zajčici Nejki, ki ima čisto majhne tačke. Dopustniki so se zdrenjali na avtobus. Nekateri skozi zadnja, drugi skozi sprednja vrata. Predrzna sraka je zletela kar skozi okno.

Na morju je bilo neskončno zabavno. Ves dan so plavali, se potapljali in delali gradove v mivki. Bilo je tako lepo, da jih celo Avgust ni spraval domov, čeprav jim je ponujal breskve in slive pa marelice in sladko lubenico. Ne. Ostali so tam, dokler jih debeli September ni napodil na avtobus in jih odpeljal domov.

Uf. September je res tečnoba. Otroke je poslal v šolo. Pepi mu je

od jeze čisto na skrivaj pokazal jezik. Lastovice so morale na jug, čeprav je bilo še dovolj sonca in bi morda lahko ostale še nekaj dni. Mama medvedka je ves teden kuhala marmelado in se jezila.

“Toliko dela imam, a nihče mi ne pomaga,” je godrnjala.

Medved je brkljal po vrtu in je ni hotel slišati.

“Vsako jesen postane sitna,” je rekel zelo potihem, da ga nihče ne bi slišal.

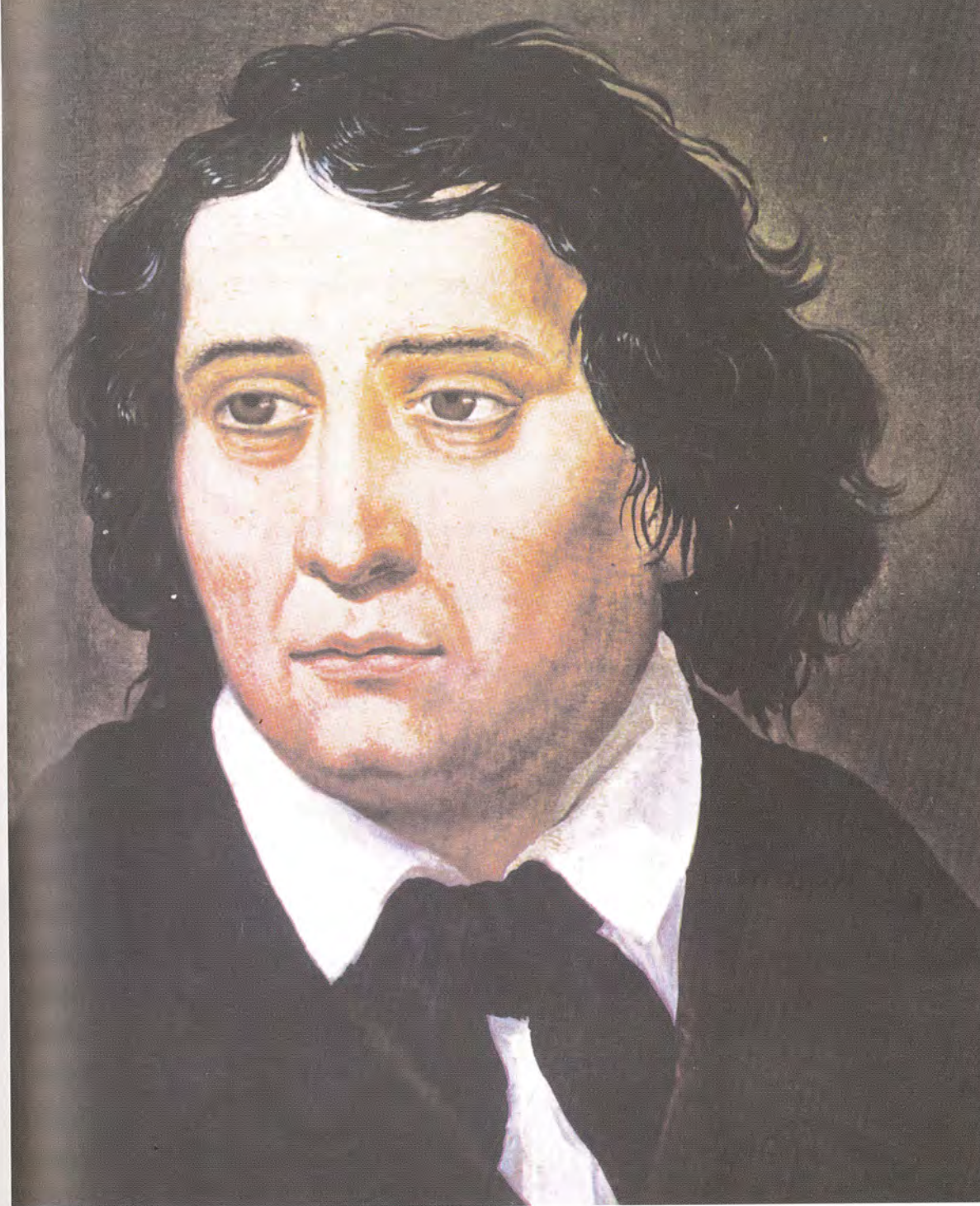
Postalo je nekam hladno. Na gozdni jasi je bilo na tleh vse pisano. Rumeni, rjavi in rdeči listki so naredili barvno preprogo. Prišel je Oktober. Živali so sedele ob ognju in pekle kostanj. Veverica je ponudila orehovo potico. Tudi lešnikovi rogljički so dišali iz peči. Pepi je prinesel košarico grozdja. Klepetali so in se igrali človek ne jezi se.

Nekatere živali so se kmalu naveličale. Ko je prisopihal November, je polhek kar brez besed odšel v toplo posteljo. Tudi medvedje so odšli. Mama je pospravila stanovanje in očka je smrčal na topli peči. Medvedek Žane je prosil, da bi smel gledati risanke, ampak mama je tako strogo pogledala, da mu je zmanjkalo besed.

Pod veliko jelko se je naselila tišina. Dedek December je sedel kraj poti in pogledoval naokoli. Pričelo je zopet snežiti. Pepi je prinesel škatlo, v kateri je imel pisane lučke. Obesil jih je na veliko drevo. Prižigale in ugašale so se. “Bodimo dobre volje,” je rekel volk, “predstava se bliža h koncu.”

Jelka se je odela v bel šal in se bleščala. Veter ji je nagajal in burja ji je pihala v premražen nos. Po poti je že prihajal Januar. Predstava se bo zopet pričela.

8. februar je na koledarju zapisan kot Prešernov dan – praznik slovenske kulture. Prilepite to podobo v zvezek in napišite za Galeb kratko razmišljanje o pesniku, Slovencih in slovenstvu.

KORENČEK

Že nekaj dni je močno snežilo. Veverica je prezebala v svojem duplu in nesrečno tarnala ob praznem krožniku.

“Posla mi je vsa zaloga hrane. Shramba na stari jelki pa je zasnežena in pot do nje je nevarna. Tam imam skrite lešnike in orehe, nekaj posušenih gob in celo drobno jabolko. Joj, umrla bom od lakote. Lačna sem, da se mi dela črno pred očmi.”

Morda bi od lakote res umrla, a vrana je slišala njeno stokanje in tarnanje. Veverica se ji je zasmilila. Ptica je sedla na najvišje drevo v gozdu in vsem živalim na ves kljun skrakala o velikih težavah v duplu na bukvi.

“Veverica je lačna in prezebla! Sneg ji je zametel zaloge hrane! Pomagajte ji! Pomagajte!”

Volk je prvi zaslišal klic. Nejevoljno je renčal in se jezil.

“Vsako leto ista zgodba. Veverica do vrha napolni vse shrambe, a že prvi sneg jih zamete. Potem stoka in javka. Tudi jaz ni-

mam veliko hrane. No, nekaj perutnine, mišje krempeljčke in ducat jajc.” Čeprav je nergal in se razburjal, je odnesel nekaj jajc nesrečnici. Postavil je dar pred veverico in zagodrnjal:

“Na tu imaš večerjo. Drugič pa le misli na sneg in si delaj zaloge blize doma.” In je šel. Veverica se mu se zahvaliti ni utegnila. Bilo jo je sram in je kar molčala.

Tudi lisica je slišala vrano. Pokukala je v polno omaro dobrot in si mislila: “Kako naj pomagam veverici, če se zase nimam dovolj hrane.”

Vendar se je v največjem metežu odpravila na obisk k nesrečnici. Vso pot do njenega doma je nergala, se jezila na sneg in sama nase. V takem vremenu bi raje ostala doma.

Močno je udarila po vratih. Veverica jih je s strahom odprla in zaslišala ploho besed: “Ali te zima nikoli ne bo izučila? Vso jesen tekaš in skačeš po drevesih, ko pa pritisne mraz, jokaš in stokaš. Prinesla sem ti gobe in suhe hruške in se nekaj češarkov je v košari.” Stresla ji je darila pred tačke in izginila v gostem snegu.

Veverici je pokalo srce. Dobila je polno shrambo dobrot, a vseeno je bila zaradi jeznih besed zalostna in potrta.

Proti večeru je narahlo potrkal na vevericina vrata. Trkanje je bilo tiho in skromno, da ga je kosatorepka komaj slišala. Odprla je. Na vratih je stal premražen in prezebel zajček. V tačkah je držal korenček, ki je bil že malo obgrizen.

“Slisal sem, da si v težavah pa sem ti prinesel priobjsek. Res je majhen, a želim ti dober tek.”

Veverica je od sreče kar poskočila. Objela je belega zajčka in mu na gobček pritisnila droben poljubček. Obgrizenega darila je bila bolj vesela kot vseh dobrot v shrambi.

Zvečer, ko je že skoraj zaspala, se je domislila: “Dobra volja pozlati darilo.”

Slovenske ljudske pesmi

Pripovedne pesmi

Večina naših prednikov je živila na deželi. Pozimi, ko so polja ležala pod snegom ali ledenela v mrazu, je bilo na kmetih veliko manj dela kot sicer. Danes si krajšamo večere s televizijo, kinom, koncerti; v starih časih, ko ljudje še niso poznali elektrike, pa je bilo čisto drugače. Cela družina je posedla okoli mize in tople peči ali ognjišča, in

medtem ko je v temi mežikala kakšna sveča, so si ljudje pripovedovali zgodbe – resnične in se raje izmišljene. Če je okoli hišnih vogalov zavijal veter, je bilo vzdušje zelo skrivnostno, če ne že kar grozljivo.

Pripovedi ponavadi pripovedujemo, lahko pa jih tudi zapojemo. O tem morada še niste ničesar vedeli, pa je vendarle res. Velika večina pesmi, ki jih danes pojemo, je namreč izpovednih ali lirskih. To velja za sodobne popevke pa tudi za ljudske pesmi, ki jih še znamo zapeti; v njih pojemo o svojih občutjih in čustvih – se izpovedujemo. Pripovedne ali epske pesmi pa pripovedujejo zgodbo. Znajo biti zelo dolge – kar pa ni nujno – in so starejše od izpovednih

pesmi. Pripovedujejo o časih, ki so za vselej mimo in večkrat govore o svetu, ki ga več ne razumemo, zato so še bolj kot lirske pesmi zapisane pozabi.

V mnogih pripovednih pesmih nastopajo bajeslovna bitja; v nekaterih celo svetniki in mati božja. V pesmi Marija in brodnik Jezusova mati prosi brodarja, naj jo popelje čez morje. Brodar za to zahteva plačilo, Marija pa nima denarja. Takrat se morje odpre in Marija gre po suhem čezenj, brodarjeva ladja pa se začne potapljati. Brodar prosi Marijo za pomoč, ona pa mu odgovori, naj si pomaga z denarjem.

MARIJA IN BRODNIK (Gorenjsko)

1. Ma - ri - ja z_Vo - gr - ske-ga gre,
za njo gre ža - lo - stno sr - ce,
Ma - ri - ja z_Vo - gr - ske-ga gre,
za njo gre ža - lostno sr - ce.

2. Marija pride do morjá,
prav lépo prosi bródnarja:	7. Pred njo se je odgrebalo,
za njo se je zagrebalo.
3. »Prepelji me za božji lon,
prepelji za nebeski tron!«	8. Brodarji začnejo vozít,
začela ladja se topít.
4. »Ne vozim jaz za božji lon
pa tud ne za nebeski tron.	9. Brodar zdaj vpije na vso moč,
Marijo kliče na pomoč:
5. Jaz vozim le za krajcarje
in tiste bele zeksarje.«	10. »Pomagaj nam, Marija ti,
Marija sedem žalosti!«
6. Marija prime krilice,
naravnost gre cez jezerce.	11. »Jaz ti ne morem pomagát,
ne morem ladje obdržát.
12. Pomagajo naj krajcarji
in tisti beli zeksarji!«

MARKO KRAVOS
Narisal MARJAN MANČEK

**ZA BRALNO
ZNAČKO**

Začarani grad

Pozor pozor! Strahopetnim bralcem te zgodbe ne priporočamo.

5.

Kako je že bilo? Druge noči je Ivek pripovedoval zgodbico o vranah, ki pa je bila prekratka, da bi trajala do jutra. Treba si bo izmisliti še eno... če noče slabo končati.

Ivek je začel pripovedovati kar iz svojega spomina.

– Nekoč so živeli trije bratje. Dva sta bila postavna in pametna, tretji pa nič. Kmalu sta starejša dva zagospodarila na domu in imetju. Tretji jima je bil samo v napoto.

Ko je nekegá dne varoval na dvorišču kokljo s piščanci, je prišla lisica, zagrabila tri piščeta in se s plenom odpravila proti gozdu.

«Hej!» je zavpil tretji brat: «Pusti uboga piščeta, če ne, ti s tem kolom razbijem črepinjo!»

«Joj, uboga jaz!» ga je lisica obupano pogledala. «Ne stori mi hudega; V brlogu imam tri mladiče in če jim ne prinesem kaj za pod zob, bodo revčki poginili.»

Tretjemu bratu se je lisica zasmilila in ker je videl, da je okrog koklje ostalo še sedem piščet, je pustil, da jo je s plenom pobrisala.

Ko sta za to zvedela njegova brata, jima je bil dogodek prava priložnost, da sta prismuknjenca za vselej pognala od hiše.

“Saj je lisica tudi človek...” se je skušal braniti najmlajši brat, pa ni nič pomagalo. Moral je od doma in kar brez vsega. Dobrota je pač vedno sirota. –

Tako je grenko pomodroval lvek na koncu svoje zgodbe, smrtnjaki pa so začeli cepetati in rožljati, ker so bili na strani lisice in malega brata.

“Dajmo, spremenimo spet zgodbo, da bo na koncu vse tako, kot je nam všeč,” je predlagal najmanjši smrtnjak in žel splošno odobravanje. Nato je sledil tisti zagovor vseh dvanajstih v zboru:

*Ena in dve in tri,
kost na kosti že stoji:
naj se ta stvar narobe postavi!*

Tedaj se je lvek – ker on je bil tisti najmlajši brat – spremenil v močnega, lepega in pametnega mladeniča. Ampak ostal je dobrega srca. Zato ga je začelo skrbeti, kaj se je zgodilo z bratoma.

“Kaj je zdaj z njima?” se je škodoželjno zarežal škrbasti. “Bolezni, požar, razbojniki so jima vse vzeli, vse pokončali. Oba sta sedaj krmežljava starca in pravkar od vsega hudega butata z glavo ob hišna vrata.”

“Reveža... Ja, kaj bo pa z domačijo? Ne bi bili lahko vsi trije bratje bogati, močni in lepi...” je plaho vprašal lvek.

“Huuuu! Kaj bomo zdaj svojim urokom jemali veljavo? Kar je, je!” so tulili in mahali z rokami koščenjaki. Zaman si pri njih trkal na mehko srce, pod njihovimi rebri je bila ena sama votlina.

“In kaj bo zdaj s kokljo in s sedmimi piščanci na domačem dvorišču?” si je gnal k srcu lvek.

Pa so mu odgovarjali:

“Noben bog ne more vsem naenkrat ustreči in tako urediti svet, da bi bilo dobro za vse. Kakšna sreča pa bi to bila, če bi bila porazdeljena malo sem malo tja. Sreče je premalo za vse. Samo nekateri jo imajo. Potem pa že človeška zavist in škodoželjnost vse sproti preobrneta!”

Tako so mu zabrusili nazaj smrtnjaki, ki so imeli res prazne glave, zato pa tisočletne izkušnje.

“Zdaj le glej,” so grozeče rekli koščeni možje lveku, “da nam poveš eno res imenitno zgodbo za slovo, ker če ne, bomo s tabo:

*Ena in dva in tri...
kar je živo, naj se v kost spremeni!”*

(se nadaljuje)

Srečanja s pisateljji

Ste že videli belega kosa? Jaz sem ga. V živi domišljiji potem, ko sem prebrala knjigo Beli bratec. Napisala jo je Marija Jezernik.

Vmes je minilo kakih petdeset let, pa sem belega kosa videla tudi v resnici. Smete mi verjeti, bilo je lani in letos spet. Res ni čisto bel, ima pa kar polovico peres belih. Z drugimi kosi se spreletava po okrasnih grmičih za šolo dr. Franceta Prešerna v Kranju. Zelo se bojim zanj, ker se tako živo spominjam belega bratca iz omenjene knjige. Še zdaj občudujem tudi pisateljico Jezernikovo. Skozi srce pa se pretakajo kapljice žalo-

sti. V knjižnici sem oni dan videla na polici deset knjig Belega bratca, gospa knjižničarka pa je rekla, da jih nihče ne bere.

Kako je to mogoče? Kako je mogoče, da so nekatere knjige nekomu nadvse všeč, drugim pa sploh ne? S tem ko ne maramo kake knjige, pravzaprav zavrnamo tudi pisatelja, ki jo je napisal. Jaz pa bi bila šla nekdam na konec sveta, če bi mi bil kdo obljubil, da bom tam srečala Marijo Jezernik.

Zato sem še toliko bolj vesela, da sem na svoje oči že dvakrat videla belega kosa.

Preberite knjigo Beli bratec, saj je tega vredna.

Na galebvih krilih

V zasneženi Kanalski dolini

“Hop, hop, hop, se zasuk na levo, nato pa skok... na pooomoč, koootalim se!” Naš prijatelj Galeb je res dober smučar, pa mu le ne uspe vedno na nogah prismočati v dolino. “Končno sem se ustavil. Se kljun se mi je pobelil. Res zabavna stvar zimske pocitnice. Ko sem ze pristal, lahko malo pocivam in si ogledam dolino pred sabo in preizkusim svoje orientacijske sposobnosti. Pred mano lezi Trbiz, poln hotelov in turističnih objektov, levo so Zabnice v smeri Furlanske nizine. Med včerajšnjim letenjem nad vasjo sem opazil kar nekaj zanimivih starih domacij. Dalje sta se vasi Ukve in Naborjet. Ovcje vasi pa ne vidim. Verjetno se skriva v dolini za Sv. Visarjami. Kaj pa sedaj? Tega norega smučanja sem že navelican, poskusil bom s tekaske proge med zasneženimi smrekami, jelkami in macesni v okolici Ovcje vasi.”

Letenje je kljub snežinkam prijetno in tudi noge se odpocijejo.

“Oho, nekdo se mi približuje.” In res je že ob njem mogočen, čeprav zaradi starosti osivel, orel.

“Hej mladi, ne boj se me. Kaj pa ti, morski ptič, v teh krajih?”

“Prisel sem na oddih, pa me vendarle zanimajo znamenitosti in zgodovina Kanalske doline. Si ti domačin?”

“Seveda sem. Ze stoletja prebiva moja družina med skalami gore Jôf Fuart. To je furlanska beseda. Dolina je že tisočletje križišče različnih kultur. Pa začnimo pri Rimljanih. Nagrobniki z latinskimi napisi v samem srediscu Zabnic nas spominjajo, da je tod vodila rimska pot iz Ogleja proti severu. V šestem stoletju so se začela priseljevati slovanska ljudstva. Germani so si tudi tu zgradili bivališca, v teku stoletij so v dolino prisli se Furlani in Italijani. Prebivalci Kanalske doline so se prezivljali predvsem s kmetijstvom ter s planšarstvom. Premožnejši so bili trgovci. Več generacij je okusilo trdo delo v rudnikih. Kopali so rudnine za pridobivanje svinca in cinka. Danes se je življenje spremenilo, kot si verjetno že sam opazil. Plansarije so zapuščene, tudi obdelanih površin je vse manj, imamo pa avtocesto, smučišča, hotele in stojnice na trbiškem trgu.”

“Lani sem obiskal Dvojezični solski center v Spetru. Ali imate tudi tu podobno slovensko solo?” ga radovedno vpraša Galeb.

“Zal ne, otroci lahko obiskujejo popoldanske tečaje slovenskega jezika. V Kanalski dolini deluje tudi kulturno društvo Planika, imamo pa tudi glasbene tečaje.

Ali ti lahko se kaj razjasnim?”

“Hvala, bil si zelo izčrpen. Če te bojo kdaj peruti popeljale do morja, ti bom z veseljem razkazal lepote naše obale.”

NAGRADNA VPRAŠANJA

- Komu je posvečena romarska cerkev na Sv. Visarjah?
- Omenili smo tri iglavce. Ali poznaš se katerega?
- Nastej, s katerimi “pripomočki” se lahko spustimo po zasneženih bregovih?

Naše zaščitene in uporabne rastline

Dragi ljubitelji Krasa, kot sami veste, v zimskem času narava otpne in miruje. Zaradi mraza in ledu so nekatere občutljivejše rastline pozeble, trajne in odpornej-

še zelike pa bodo spomladi zopet pognale liste in cvetove.

V pričakovanju, da se narava ponovno prebudi, vam tokrat predstavimo dve lepotni rastlini. To sta

PERUNIKA	
	<p>NAR. : SABLJA ITAL. : IRIS LAT. : IRIS ILLYRICA</p>
	<p>OPIS : OD 20 DO 50 CM VISOKA TRAJNICA Z MEČASTIMI LISTI IN DEBELO PLAZEČO KORENIKO. CVETI V APRILU IN MAJU. CVETOVI SO VELIKI, DIŠEČI IN VIJOLIČASTO MODRE BARVE.</p> <p>RASTIŠČE : SUŠNI IN SKALNATI TRAVNIKI</p> <p>UPORABA : OKRASNA RASTLINA</p>
<p>RASTLINA JE ZAŠČITENA Z DEŽELNIM ZAKONOM ŠT. 34 IZ LETA 1981.</p>	

Narisal Jernej Sceek, 3. r.

NARCIS	
	<p>NAR. : BEDENICA ITAL. : NARCISO LAT. : NARCISSUS RADIIFLORUS</p>
	<p>OPIS : RASTLINA JE TRAJNICA S PODZEMNO ČEBULICO. IMA OZKE LISTE Z ENIM ALI DVEMA BELIMA CVETOVOMA. ZRASTE DO 40 CM VISOKO. CVETI V APRILU IN MAJU.</p> <p>RASTIŠČE : TRAVNIKI</p> <p>UPORABA : OKRASNA RASTLINA</p>
<p>RASTLINA JE ZAŠČITENA Z DEŽELNIM ZAKONOM ŠT. 34 IZ LETA 1981.</p>	

Narisala Serena Covolo, 5. r.

perunika in narcis, ki bosta šele aprila in maja krasila kraške travnike.

Zaradi izredno lepih in dišečih cvetov so ju ljudje od nekdaj cenili. V zadnjih letih pa so ju nedeljski izletniki neodgovorno trgali. Odkopavali so debele korenine in čebulice in jih presadili v domače vrtove. Tudi zaradi opuščenih pašnikov in poraslih travnikov sta danes perunika in narcis vse bolj redka. Obe rastlini sta

popolnoma zaščiteni, kar pomeni, da je trganje strogo prepovedano.

Kot zanimivost naj dodamo, da perunika nosi ime po staroslovanskem Perunu, bogu groma in strele; narcis pa je prevzel ime po starogrškem bajeslovnem bitju. To je lepi mladenič Narcis (Narkisos), ki se je zaljubil v svojo zrcalno podobo v vodi.

Zato nikar ne razburjajte velikega Peruna in pustite lepemu Narcisu, da ga lahko se drugi občudujejo.

Napravite tudi vi

ZA SE JE

OBLEKEL V

INA SI JE DAL

V PA JE VTAKNIL

KER NI IMEL, GA JE

PELJALA

S

mali kuharji pomagajo v kuhinji

Koruzna strijenka s sadjem

1

V liter vrelega mleka zakuhamo 140 g koruzne moke. Mešamo 5 minut in odstavimo.

2

70 g sladkorja v prahu in 2 rumenjaka stepemo v penasto zmes. Vmešamo v mlečno

koruzno kašo, ki ji nato dodamo še sneg iz 2 beljakov.

250 g banan in 250 g zrelih, mehkih hrušk zrežemo na majhne koščke in jih vmešamo v koruzno kašo.

3

4

Vlijemo v manjše skodelice in ohladimo. Ponudimo s sadnim sirupom ali s stepeno sladko smetano.

Pustno veselje

šolarji pišejo

NA SEJMU SV. ANDREJA

Bila je nedelja v decembru. Popoldne sem šla s starši, teto, stricem in Eriko na sejem svetega Andreja v Gorico. Tam je bilo ogromno ljudi. Skoraj nismo mogli hoditi. Končno pa smo prišli do prostora, kjer so bili vrtiljaki. Najprej sva s sestrično šli v labirint, v katerem so bila čudežna ogledala. Nato sva šli dvakrat v Fantasiland: zelo zabavno je bilo, čeprav sva videli krute prizore, odrezane noge, glave in podobno. Šla sem tudi na panoramično kolo. Bilo je zelo lepo, ker sem videla del mesta z visokega. Ljudje so se zdeli bolj majhni. Ker je bila tema, je bilo vse razsvetljeno z lučkami. Čeprav me je zeblo, sem šla dvakrat na ta vrtiljak. Zelo sem bila vesela, a bilo je že pozno in smo morali domov.

Marija Ferfolja, 4. r.

OŠ "P. Voranc", DOBERDOB

stari, drugi so novejši in iz plastike. Jasllice so precej velike. Seveda imamo tudi hlevček, sveto družino in zvezdo repatico, za njo pa je polno visokih hribov in tudi malo jezerce.

Manuel Ferletič, 3. r.

OŠ "P. Voranc", DOBERDOB

Tania Petroni, 2. r.

OŠ "P. Voranc", DOBERDOB

BOŽIČ IN NOVO LETO

Božič sem preživela lepo. Šla sem k maši. Popoldne sem šla voščit dedku Francu v bolnico v Šempeter. Za Silvestrov večer smo šli v Solkan k Mileni. Večerja je bila slaba, ker je Aldo dal v testenine z raki pekočo papriko. Pokvaril je večerjo. Ob enajsti smo jedli ribe. Ob polnoči smo odprli šampanjec in si voščili. Novo leto nisem preživela lepo, ker nismo odšli na smučanje v Kranjsko goro.

Martina Croselli, 3. r.

OŠ "P. Voranc", DOBERDOB

Martina Giovannini, 4. r.

OŠ "P. Voranc", DOBERDOB

MOJE JASLICE

Jasllice, ki sem jih naredil skupaj z mamo in sestro so res zelo lepe. Naredili smo jih nekaj dni pred božičem. Nekateri od naših pastircev so iz gline in so zelo

NOVOLETNE POČITNICE

Letos sem preživel novoletne počitnice v Avstriji, z mamo in očetom. Bilo je mnogo snega, zato sem imel možnost

smučati po strmi rdeči proggi. Kopal sem se in igral s snegom. Silvestrovo noč sem preživel v lepem hotelu, kjer sem ob polnoči pokal rakete in zato je bilo nebo vse razsvetljeno. Prvi dan leta smo šli v Klagenfurt, kjer smo si ogledali lepo mesto. Šli smo tudi v bazen, kjer so toplice. Kopal sem se, drsal po toboganu in skakal v vodo.

Dimitri Carnielli, 5. r.
OŠ "P. Voranc", DOBERDOB

KAKO SEM PREŽIVELA ZADNI DAN LETA

Zadnji dan leta sem bila v Trentinu. Spali smo v hotelu Negritella. Z nami so bili tudi naši sosedi. Na Silvestrovo zvečer smo imeli prav posebno večerjo, ki je trajala vse do polnoči. Bila je tudi glasbena spremljava. Ko je bila ura polnoč smo si voščili, nazdravili in nato smo šli gledat, kako počijo rakete. Zunaj je močno snežilo. Jaz sem šla spat ob štirih zjutraj. Bilo je zelo lepo.

Nataša Bastiani, 5. r.
OŠ "P. Voranc", DOBERDOB

Prišla je zima in Galeb je vedno lepši. Jaz sem naredila to risbo, da bi vsi razumeli, kako mi je všeč zimski Galeb.

Silvia Gon, 5. r.
OŠ ROMJAN

BOŽIČNICA

Danes, 7. januarja 1997 smo šli gledat video kaseto, ki jo je snemala moja mama na letošnji božičnici. Začeli smo recitirati s šumenjem morja. Potem je začela Silvia govoriti o morski šoli in o morskih učencih, to smo bili mi.

Danijel Ferlez, 3. r.
OŠ ROMJAN

BOŽIČNICA V ŠOLI

V šoli letos raziskujemo o morju, zato smo za božič pripravili jaslice iz školjk. Rozina, t.j. Danijelova mama, nam je pomagala pripraviti jaslice v akvariju. Jaslice so vse iz školjk: pastirice, Jezušček, Marija in Jožef ter votlina. V kotu stoji svetilka, ki sveti na ves akvarij, za štalico v kotu pa je filter za vodo.

Predzadnji dan je gospa Rozina spustila v vodo še 15 rdečih ribic.

V petek, 20. decembra, ob 11. uri smo imeli božičnico pred temi lepimi jaslicami. Bili smo vsi ribice: morski pes, mečarica, jegulja, rak, ribica, morska zvezda, morski konjiček, školjka...

Pomen igrice je bil ta: učiteljica hobotnica je imela svoje učence in ti so pripovedovali, recitirali in peli, kar so se lepega naučili v morski šoli.

Bila je res lepa igrice in vsi starši so nam ploskali. Prisotna je bila tudi gospa ravnateljica! Ko smo igrico odigrali, smo šli v drugi razred okušat nekaj slaščic, ki so jih pripravile naše mame. Potem, ko smo se posladkali, smo šli vsi loviti ribice. Nihče od nas ni mogel uloviti nobene, dokler ni prišel Mirov oče in z velikim potrpljenjem ulovil eno po eno ribico. Bili smo vsi srečni, ker smo imeli vsi lepe ribice, vsak v svojem lončku. Jaz sem bila še posebno vesela, ker bom končno imela doma svojo ribico.

Ko smo šli domov, nekateri tudi brez ribice, mi je gospa Rozina dala še eno ribico, tako da imam dve in se bosta zabavali skupaj!

Bilo je res zelo lepo na letošnji božični prireditvi.

Silvia Gon, 5. r.
OŠ ROMJAN

BOŽIČ

Nekoč v majhni hiši so živele štiri sirote. Bila je zima. Tisti čas je bil najlepši za vse otroke. Petindvajsetega decembra se prikaže dedek Mrzaz. Snežilo je. Štiri sirote so pripravile božično drevo. Metka je kuhala. Vse druge sestre so okrasile drevo.

Zvečer so šli vsi spat. Seveda so štiri sestre čakale dedka Mrzaza kot vse druge deklice. Dedek Mrzaz je prinašal dosti darov.

Zjutraj je bilo sončno nebo. Štiri sestre so imele novo hišo in tako so se sestre Margareta, Georgie, Metka in mala Suzana imele rade. Spet so živele normalno, kot vsi mi.

Sara Matijačič, 4. r.
OŠ "A. Černigoj", PROSEK

Erika Hrvatič, 5. r.
OŠ "I. Grbec", ŠKEDENJ

MIKLAVŽEVA DARILA

6. decembra vsako leto praznujemo Miklavžev dan.

Letos sem se zgodaj zbudila. Na mizi sem videla velike pakete in jih takoj odprla. Dobila sem: punčko, sladki popkorn, dva para nogavic, dve majčki in dve knjigi; prva knjiga je o ročnih delih, druga pa je Pikijev slovensko-nemški slo-

var. Dobila sem še dve videokaseti. Alica v deželi čudežev in Magija božiča. Poleg tega sem dobila še sladkarije in sadje.

Nato sem šla v šolo.

V šoli smo se igrali iskanje zaklada. Iskali smo listke, na katerih je bilo napisano, kje so darila. Dobili smo dve žogi, zračno tlačilko, štoparico in piščalko.

Miklavž me je razveselil, ker sem dobila nove stvari.

Jerica Sirk, 3. r.
OŠ "A. Sirk", KRIZ

Ivo Carpani, 5. r.
OŠ "I. Grbec", ŠKEDENJ

BOŽIČNICA NA KRŽADI

V nedeljo, 15.12., smo imeli božičnico na Kržadi v Križu. Ob 11.00 smo se zbrali z učiteljicami. Ob 11.30 pa smo začeli.

Prvi je nastopal moški pevski zbor iz Križa, ki je zapel Zdravljico in še dve pesmi. Potem pa je nastopil še slovenski vrtec. Oni so zapeli pesmico o smrečici. Nastopali so tudi otroci iz italijanskega vrtca in nekatere deklice iz osnovne šole. Zapeli so "Tanti auguri a te", nemško in angleško pesem. V pričakovanju županov je igral na harmoniko neki gospod. Potem pa smo nastopali mi, ki obiskujemo OŠ "A. Sirk". Peli smo trojezično in pozdravili štirijezično. In končno je bil govor županov. Ko so končali, so jim učenci 5. razreda podarili šopke. Nato je nastopil ženski zbor, ki je zapel tri pesmi. Potem sem jaz podarila šop še pred-

stavniku društva. In končno je bila zakuška, a jaz sem morala domov.

Ta dan mi je ugajal, ker je naša šola lepo nastopala.

Katrin Sedmach, 4. r.
OŠ "A. Sirk", KRIZ

MIKLAVŽEV OBISK

V župnišču je bilo miklavževanje. Gledali smo Heidi. Kasetja je bila zelo lepa. Potem je prišel sv. Miklavž. Ko me je poklical, sem dobila za darilo igro Monopoli. Pri noni pa sem dobila igro Človek ne jezi se in tudi čokolade, piškote, orehe, hruške, banane in druge sladkarije. Zvečer, ko sem šla spat, sem pustila na mizi pismo za sv. Miklavža. Ko sem vstala, sem našla copate, Barbie in čokolatino. Bila sem zelo vesela, ker mi je Miklavž prinesel vsa ta darila, da se bom lahko večkrat igrala.

Veronika Bogatec, 4. r.
OŠ "A. Sirk", KRIZ

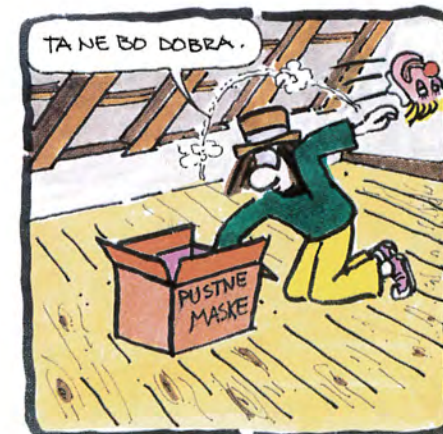
MIŠ JE USTRAŠILA MAMO (Doživljajski spis)

Nekoč, ko sem bil dojenček, je miški uspelo steči skozi odprta vrata v dnevno sobo. Skrila se je pod divan, a moj očka jo je zagledal in poklical mamo. Mama je telefonirala sosedu, dedku, babici, stricu in sosedovi ženi. Vsi so takoj pritekli k nam domov ter iskali miško. Bali so se, da bi miška stekla v sobo in mi pogrizla ušesca ali nosek. Vsi prisotni so bili prestrašeni, mama in očka sta bila še bolj zaskrbljena. Nihče ni vedel, kaj bi naredil in prestrašena miška se je še bolj skrivala.

Nenadoma se je sosed ujezil in dvignil divan. Očka je vzel metlo in jo ubil. Sosedova žena jo je pobrala s smetišnico in odnesla v smetnjak. Očka in mamica sta se oddahnila. Bila sta vesela, da se je dogodek srečno končal.

Olaf Simonettig, 4. r.
OŠ "F. Bevk", OPCINE

Ronč in Brenč - V neokrnjeni naravi

RESITVE IZ 3. STEVILKE

IGRAJMO SE: rešitev: Miklavževa darila.

NA GALEBOVIH KRILIH: Največ risb in opisov portalov ter vodnjakov so nam poslali z Repentabra, iz Doberdoba in Križa. V prihodnjih številkah bomo objavili izbor v rubriki Solarji pišejo.

RESITVE IZ 4. STEVILKE

KRIZANKA: zvonik, cerkev, vas, smreka, luna, zvezda, plot, drevo, angel, zajec, sani, hrib, snežak, metla (rešitev: vesele praznike).

NA GALEBOVIH KRILIH: Vraža je prepričanje, da lahko neka stvar ali dejanje vpliva na življenjsko usodo na človeku nerazumljiv način. (Če ti črna mačka prečka pot, pazi, da se ti ne zgodi kaj hudega). Najbolj "vražjeverni" so učenci 4. r. OS v Doberdoba: zapisali so 21 vraž.

O koledovanju in drugih običajih so poslali največ prispevkov otroci iz Doberdoba, Križa in Skednja. Objavili bomo izbor!

Nagrade tokrat podeljujemo šolam! Paket knjig in kaset za šolsko knjižnico prejmejo: OS "Prežihov Voranc" – DOBERDOB, OS "Alojz Gradnik" – REPENTABOR, OS "Albert Sirk" – KRIZ, OS "Ivan Grbec" – SKEDENJ, OS "Ivan Trinko Zamejski" – RICMANJE.

Rešitve iz te številke pošljite do 10. februarja!

Baron Svetè, baron Svetè! Jaz sem baron Svetè! Kdo se ne bi veselil, ko nekega dne opaziš, da si plemenitega rodu in plave krvi. Ne verjamete?

Pa vendar je to črno na belem napisano. V imenu. Jasno?

škrat
Vaš ~~škrat~~ NAROBESVET

KMEČKA BANKA V GORICI

prijatelj v denarnih zadevah